

درس نامه

درس اول (كتابخانه‌ي کلاس ما)

در این درس می‌آموزیم که با اضافه کردن پیشوند «هم» به بعضی از کلمات، کلماتی با معنای جدید ساخته می‌شود.

مانند:

- ه + گروه ← همگروه

- ه + سایه ← همسایه

- ه + صدا ← هم‌صدا

در زبان فارسی، چندین نوع «ی» داریم که یکی از آن‌ها، «ی» نکره است.

این «ی» برای ناشناس کردن اسم به آن اضافه می‌شود.

برای ناشناس کردن کلماتی که به «هـ» - آخر ختم می‌شوند، به صورت زیر

عمل می‌کنیم:

- مدرسه + ای ← مدرسه‌ای

- گوشه + ای ← گوشه‌ای

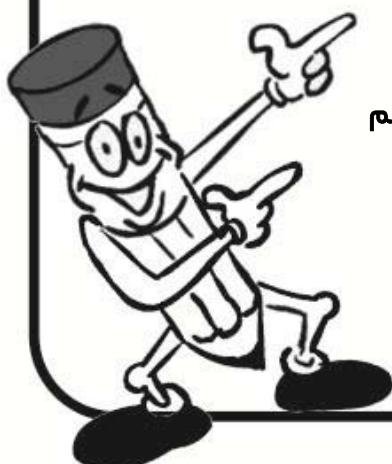

در اضافه کردن «ی نکره» به کلماتی که به «هـ» ختم

می‌شوند این حالت پیش نمی‌آید

مانند:

- کوه + ی ← کوهی

درس اول: کتابخانهی کلاس ما

۱- با توجه به متن درس اول، «کتابخانهی کلاس ما»، برای هر حرف **دو کلمه** بنویس.

	س س
	ص ص

صفحه‌ی ۵ کتاب درسی

۲- زیر کلمات **نادرست** خط بکش و صحیح آن‌ها را بنویس.

نظم- کاقدز رنگی- چند دقیقه- سدای پرنده‌گان- احوالپرسی

صفحه‌ی ۵ کتاب درسی

۳- جملات صحیح را با علامت **(ص)** و غلط را با **(غ)** مشخص کن.

الف) آموزگار در راهروی مدرسه ایستاده بود و با هر دانشآموزی

که وارد کلاس می‌شد، احوالپرسی می‌کرد. ( )

ب) تمام مطالب موجود در مجله‌ها برای ما قابل استفاده هستند. ( )

ج) کتاب خوب، مانند دوست خوب است. ( )

د) کتاب خوب را می‌توانیم پس از هم فکری و مشورت با بزرگ‌ترها، انتخاب کنیم. ( )

تهران- فطرت- ۹۳

۴- کلمه‌ی مناسب را انتخاب کن و در جای خالی بنویس.

۱) او برای رفتن به مهمانی لباس ..... پوشید.

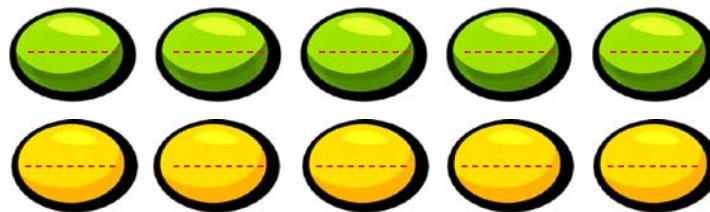

۲) وقتی به آسمان نگاه کردم ..... درخشنان دیدم.

تهران- سودمند- ۹۴

۵- برای هر نشانه با صدای مشخص شده، ۵ کلمه بنویس.

الف) «هـ» ← «اـ»

ب) «هـ» ← «هـ»

جیرفت-شاهد-۹۴

۶- کدام کلمه از نظر صدای نشانه‌ی آخر با بقیه **متفاوت** است؟

الف) همه

ب) ساده

ج) شبیه

جیرفت-شاهد-۹۴

۷- دو کلمه بنویس که نشانه‌های «هـ» - «هـ» در آخر آن‌ها صدای «اـ» بدهد.

تهران-سودمند-۹۴

نشانه‌ی (هـ)	نشانه‌ی (اـ)
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۸- کلمه‌های زیر را با توجه به نشانه‌ی آخرشان دسته‌بندی کن.

به-به-آهسته-شاخه-چاه-گروه-سایه

تهران-کلام‌مهر-۹۴

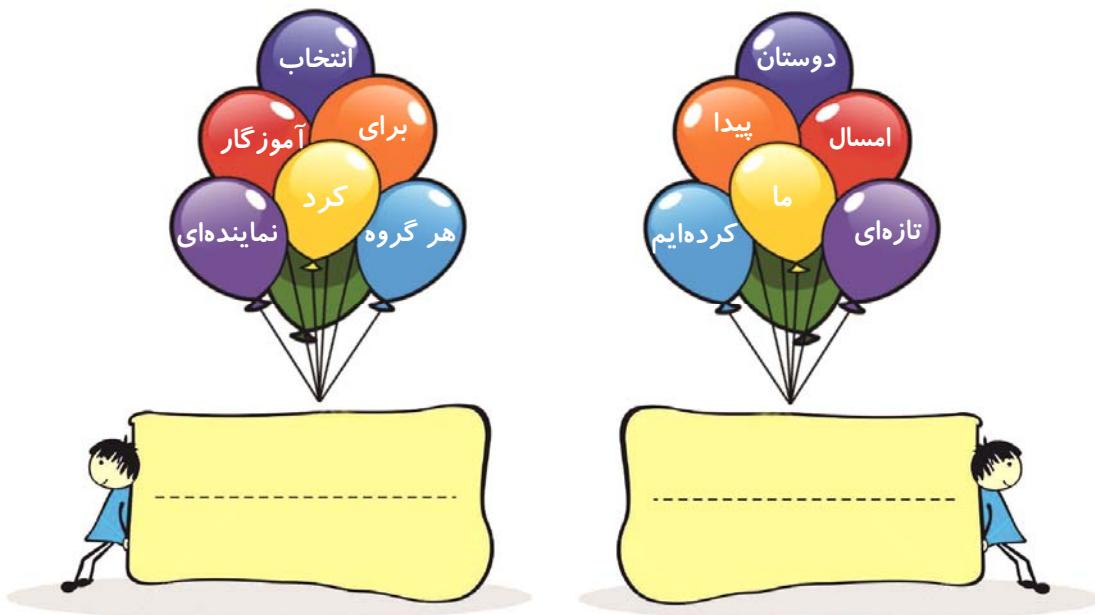
۹- هم + کلاس ← هم کلاس

حالا شما هم دو کلمه که با «هم» شروع می‌شوند را بنویس.

تبریز-درخشنان-۹۴

۱۰- مرتب کن:

تهران- کلام‌مهر - ۹۴

۱۱- قسمت دوم شعر را بنویس.

من دوستی هنرمند

پندت دهم فراوان

شیراز- علوم پزشکی - ۹۴

۱۲- جای خالی شعر زیر را کامل کن.

..... من یار مهربانم

با آن که بی‌زبانم .....

من یار پنددانم .....

تهران- شاهد - ۹۴

۱۳- شاعر شعر «یار مهربان» ..... است.

تهران- شاهد - ۹۴

درس نامه

درس دوم [مسجد محله‌ی ما]

با اضافه کردن پیشوند «با» به اول برخی کلمات، کلماتی جدید می‌توان ساخت که معنای جدیدی دارند و این کلمه‌ی جدید را می‌توان به کسی یا چیزی نسبت داد.

مانند:

- با + سواد ← با سواد: یعنی کسی که سواد دارد.
- با + ارزش ← با ارزش: یعنی چیزی که ارزش دارد.

بیاموز و بگو:

در زبان فارسی، نشانه‌ی «و» صدای‌های مختلفی دارد:

در بعضی از کلمات، نشانه‌ی «و» صدای «او» می‌دهد. مانند: آموزگار، گروه.

در بعضی از کلمات، نشانه‌ی «و» صدای «و» می‌دهد. مانند: روان، تصویر.

در بعضی از کلمات، نشانه‌ی «و» صدای «اُ» می‌دهد. مانند خود، دو.

در بعضی از کلمات، نشانه‌ی «و» صدایی ندارد. مانند: خواهر، خواندن.

در ترکیب‌هایی مانند «شب و روز»، «پدر و مادر»، نشانه‌ی «و» صدای «و» می‌دهد.

درس دوم: مسجد محله‌ی ما

۱۴- نشانه‌های جا افتاده را در متن زیر قرار بده.

آمو...گار گفت: «کتا... خوب مانند د...ست خوب است که می...واند به ما خیل... کمک کند.

امام جما...ت از همه‌ی کسا...ی که در سا...تن مسجد کمک و ه...کاری کرده بودند، ت...گر کرد.

تهران- نجم- ۹۴

۱- مردم محله بسیار ..... بودند.
۲- من با دقّت به حرفهای ..... گوش می‌دادم.
۳- داخل ..... مسجد ماهی‌های زیادی ..... بود.
۴- همه با هم به سمت ..... خدا رفیم.

صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی

۱۵- در جای خالی کلمات مناسب بنویس.

پیش‌نمای - حوض - خانه‌ی - خوش‌حال

۱۶- با حروف درهم ریخته کلمه بساز:

..... ه - س - ت - خ : .....
..... ج - ا - خ - ر : .....
..... غ - ا - ج - ر - ا - ی - ن : .....
..... ا - ف - ل - غ : .....

تهران- سودمند- ۹۳

۱۷- دو کلمه بنویس که حرف «و» صدای «اً» بدهد.

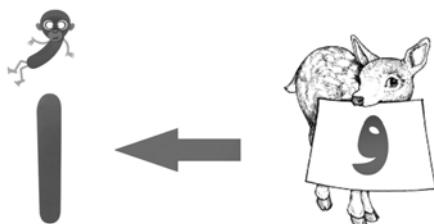
شیراز- علوم پزشکی- ۹۴

۱۸- سه کلمه بنویس که در آن‌ها نشانه‌ی (و) صدا نداشته باشد.

زنجان- طهماسبی - ۹۴

۱۹- در کدام کلمه حرف «و» صدای «اُ» می‌دهد؟

- الف) خورشید
- ب) ورزش
- ج) خواهر

تهران- نجم - ۹۴

۲۰- معنی کلمه‌های زیر را بنویسید.

با نشاط: .....

بامزه: .....

با سلیقه: .....

تهران- شاهد - ۹۴

۲۱- کدام کلمه با سایر کلمات متفاوت است؟

- الف) با ادب
- ب) باهوش
- ج) باغبان

صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی

۲۲- صدای (و) در کدام کلمه با بقیه فرق می‌کند؟

۱) خورشید	۲) روشن	۳) ورزش	۴) موز

بم- پیام هدایت - ۹۴

۲۳- تعداد واژه‌های چهار حرفی در کدام گزینه، بیشتر است؟

۱) اذان- دفتر- سهراب- امام- سوسن	۲) نماز- لیوان- خانه- دنیا- کوچک
۳) روزه- عینک- پرنده- تقویم- پرسش	۴) کلاس- کاغذ- دفتر- درخت- جواب

تهران- گلبهار- ۹۴

۲۴- با توجه به صدای نشانه‌ی «و»، هر کلمه را در جای مناسب بنویس.

«حوض- روز- مشورت- خوشحال- میخواست- کودکان- خواهر»

واو	بدون صدا	او	ا'
.....	.....	.....	.....

شیراز- علوم پزشکی- ۹۴

۲۵- نشانه‌ی (و) در کلمه‌ی دوباره چه صدایی می‌دهد؟

ج) صدایی نمی‌دهد.

ب) او

الف) ا'

تبریز- درخشنان- ۹۴

۲۶- کلمه‌ی خواهر چند صدا دارد؟

الف) ۴ صدا

ب) ۵ صدا

ج) ۶ صدا

تهران- نجم- ۹۴

با دقت یعنی .....

به کسی که ایمان دارد، ..... می‌گویند.

با هنر یعنی .....

به کسی که ادب دارد، ..... می‌گویند.

۲۷- کامل کن.

شیراز- علوم پزشکی- ۹۴

تبریز- درخشنان- ۹۴

۲۸- به کلمه‌های زیر، «با»، اضافه کن و با آن جمله بنویس.

..... ← با + ادب

..... ← با + حوصله

۹۶

۲۹- جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کن.

۱- یک روز پیروزن ..... آش چغندر بیزد. (خاست- خواست)

۲- پیرمد و پیروزن در ..... زندگی می‌کردند. (مزرعه‌ای- مزرعه‌ی)

۳- چغندر ..... از خاک درآمد. (بالآخره- بالآخره)

تهران- نجم - ۹۴

۳۰- اولین حرف هر کلمه را جدا کنید و با آن یک کلمه‌ی جدید بنویسید و با کلمه‌ی جدید جمله بسازید.

اولین حرف کلمه	
.....	چگونه
.....	غافل
.....	نماینده
.....	دانا
.....	رایانه

تهران- سودمند- ۹۳

۳۱- جمله بساز.

نماز جماعت
فایده
مزرعه
عکاسی
رایانه

تهران- کلام مهر- ۹۴